

60

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 21 stycznia 1994 r.

w sprawie zakresu, zasad i trybu interweniowania policjantów wobec żołnierzy.

Na podstawie art. 34 ust. 2 oraz w związku z art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 17) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zakres, zasady i tryb interweniowania policjantów wobec żołnierzy w razie naruszenia przez żołnierzy bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo dyscypliny wojskowej poza terenami wojskowymi.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ustawie” — rozumie się przez to ustawę z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 17),
- 2) „ustawie o wychowaniu w trzeźwości” — rozumie się przez to ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, z 1984 r. Nr 34, poz. 184, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 73, poz. 431, z 1991 r. Nr 73, poz. 321 i Nr 94, poz. 419 oraz z 1993 r. Nr 40, poz. 184),
- 3) „ustawie o Policji” — rozumie się przez to ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254).

§ 2. W sprawach nie uregulowanych w rozporządzeniu, związanych z interweniowaniem policjantów wobec żołnierzy, stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie ustawy, a jeżeli nie są one uregulowane w tych przepisach, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji oraz przepisy wydane na jej podstawie.

Rozdział 2**Zakres interweniowania policjantów wobec żołnierzy**

§ 3. 1. Policjanci interweniują wobec żołnierzy naruszających poza terenami wojskowymi bezpieczeństwo lub porządek publiczny albo dyscyplinę wojskową, a w szczególności popełniających przestępstwo lub wykroczenie, jeżeli nie interweniują wojskowe organy porządkowe.

2. Niezależnie od przypadków określonych w ust. 1 policjanci interweniują wobec żołnierzy przebywających poza terenami wojskowymi w sytuacjach, o których mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, jeżeli nie interweniują wojskowe organy porządkowe.

3. Policjanci interweniują wobec żołnierzy również na wezwanie przełożonych żołnierzy albo wojskowego organu porządkowego w celu udzielenia niezbędnej pomocy przy przywracaniu bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo dyscypliny wojskowej, naruszonych zachowaniem sprawców.

§ 4. Policjanci są zobowiązani niezwłocznie poinformować Żandarmerię Wojskową lub inny wojskowy organ porządkowy o podjętej interwencji w stosunku do żołnierzy, z wyjątkiem podjęcia interwencji w przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 3.

§ 5. Policjanci interweniują wobec żołnierzy w zakresie niezbędnym dla przywrócenia naruszonego zachowaniem żołnierzy bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo dyscypliny wojskowej.

Rozdział 3**Zasady interweniowania policjantów wobec żołnierzy**

§ 6. Podczas interweniowania wobec żołnierzy policjanci podejmują czynności nie cierpiące zwłoki, niezbędne dla prawidłowego toku postępowania w sprawie o popełnione przez żołnierzy przestępstwa, wykroczenia lub przewinienia dyscyplinarne albo dla usunięcia niebezpieczeństwa zagrażającego życiu lub zdrowiu ludzkiemu.

§ 7. 1. Prawo interweniowania wobec żołnierzy przysługuje wyłącznie umundurowanym policjantom, a w przypadku gdy żołnierze popełniają przestępstwo albo w inny sposób naruszają bezpieczeństwo lub porządek publiczny posiadając broń lub materiał wybuchowy — również policjantom nie umundurowanym.

2. Umundurowani policjanci, o których mowa w ust. 1, interweniują w stosunku do żołnierzy:

- 1) szeregowi Policji — wyłącznie w stosunku do żołnierzy w stopniu wojskowym do stopnia starszego kaprała (starszego mata) włącznie,
- 2) podoficerowie Policji — wyłącznie w stosunku do żołnierzy w stopniu wojskowym do stopnia starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) włącznie,
- 3) aspiranci Policji — wyłącznie w stosunku do żołnierzy w stopniu wojskowym do stopnia kapitana (kapitana marynarki) włącznie,
- 4) oficerowie Policji — w stosunku do wszystkich żołnierzy.

3. Ograniczeń określonych w ust. 2 nie stosuje się w przypadku interweniowania policjantów w związku z popełnionym przez żołnierzy przestępstwem oraz wobec żołnierzy nietrzeźwych, a także w razie prowadzenia kontroli ruchu drogowego.

§ 8. W toku interweniowania wobec żołnierzy policjanci, oprócz obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o Policji, mają obowiązek respektowania honoru i godności żołnierza oraz unikania działań, które naruszają szczególną ochronę munduru wojskowego.

Rozdział 4**Tryb interweniowania policjantów wobec żołnierzy**

§ 9. 1. Policjanci interweniujący wobec żołnierzy z powodu naruszenia przez nich bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo dyscypliny wojskowej:

- 1) przed przystąpieniem do interwencji podają jej powód, a następnie swój stopień, imię i nazwisko oraz nazwę jednostki Policji, w której pełnią służbę, a także na żądanie żołnierzy okazują legitymację służbową w taki sposób, aby żołnierze mieli możliwość odczytania i zanotowania nazwiska policjanta oraz nazwy organu, który wydał legitymację,
- 2) interwencję przeprowadzają w taki sposób, by w miarę możliwości uniknąć zwracania uwagi osób postronnych.

2. W przypadkach wymagających natychmiastowego działania, a zwłaszcza w razie konieczności zapobieżenia dokonaniu przestępstwa przez żołnierza, przepisu ust. 1 nie stosuje się. Jednak wówczas policjanci wzywają żołnierzy do zaniechania bezprawnego działania słowami „stać Policja”.

§ 10. Policjantów i żołnierzy obowiązuje przy wzajemnym zwracaniu się do siebie okazywanie należnego szacunku, używanie zwrotu grzecznościowego „pan” oraz wymienianie stopnia.

§ 11. Na żądanie policjantów, którzy interweniują wobec żołnierzy przystępując do legitymowania, żołnierze wręczają policjantom swoje legitymacje służbowe, książeczki wojskowe albo inne dokumenty stwierdzające tożsamość dla odnotowania danych zawartych w dokumencie. Po wylegitymowaniu policjanci zwracają niezwłocznie dokument stwierdzający tożsamość żołnierzom, którzy im go okazali.

§ 12. 1. Jeżeli żołnierze odmawiają okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość bądź go nie posiadają, uniemożliwiając przez to policjantom ustalenie ich tożsamości, policjanci doprowadzają żołnierzy, którzy naruszyli bezpieczeństwo lub porządek publiczny, do najbliższej jednostki organizacyjnej Policji w celu przekazania żołnierzy Żandarmerii Wojskowej lub innemu wojskowemu organowi porządkowemu albo bezpośrednio do wojskowego organu porządkowego.

2. Przy doprowadzeniu żołnierzy do najbliższej jednostki organizacyjnej Policji lub wojskowego organu porządkowego policjanci powinni korzystać w miarę możliwości z pojazdu służbowego.

§ 13. 1. W razie niepodporządkowania się żołnierzy wydanym na podstawie prawa poleceniom policjantów, a zwłaszcza stawiania im oporu, interweniujący policjanci mogą stosować środki przymusu bezpośredniego.

2. Jeżeli środki przymusu bezpośredniego są niewystarczające, policjanci mają prawo użyć broni palnej w przypadkach wymienionych w art. 17 ust. 1 ustawy o Policji.

3. Szczegółowe przypadki oraz warunki i sposoby użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego określają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz. U. Nr 70, poz. 410), a szczegółowe warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej określają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantów (Dz. U. Nr 70, poz. 411).

§ 14. 1. O doprowadzeniu żołnierzy do jednostki organizacyjnej Policji oraz o faktach naruszania przez żołnierzy bezpieczeństwa lub porządku publicznego policjanci niezwłocznie powiadamiają Żandarmerię Wojskową lub inny wojskowy organ porządkowy, a o popełnieniu przestępstwa przez żołnierzy — także prokuratora wojskowego.

2. Żołnierzy doprowadzonych do jednostki organizacyjnej Policji oraz zatrzymanych w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego albo zatrzymanych żołnierzy nietrzeźwych, o których mowa w § 3 ust. 2 lub na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji, policjanci przekazują wojskowemu organowi porząd-

kowemu. Zatrzymanych żołnierzy nietrzeźwych nie umieszcza się w izbie wytrzeźwień.

3. Żołnierze, o których mowa w ust. 2, nie mogą być przetrzymywani w pomieszczeniu przeznaczonym dla zatrzymanych w jednostce organizacyjnej Policji przez czas dłuższy niż dwanaście godzin.

4. W sytuacjach dotyczących żołnierzy, o których mowa w ust. 2, przepisy art. 15 ust. 2, 3, 5 i 7 ustawy o Policji stosuje się odpowiednio.

§ 15. Tryb interweniowania policjantów wobec żołnierzy w związku z prowadzeniem kontroli ruchu drogowego określają przepisy o ruchu drogowym.

§ 16. 1. W razie popełnienia przez żołnierzy wykroczenia, za które może być nałożona grzywna w drodze mandatu karnego, policjanci mogą ograniczyć się do zwrócenia żołnierzowi uwagi i zażądać zaprzestania naruszania przepisów, a jeśli to nie odniesie skutku — nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego.

2. Jeżeli żołnierze, o których mowa w ust. 1, nie wyrażą zgody na przyjęcie mandatu, policjanci po wylegitymowaniu ich sporządzają wniosek o ukaranie w trybie dyscyplinarnym. Wniosek taki komendant jednostki organizacyjnej Policji przesyła do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni czynną służbę wojskową.

§ 17. 1. W razie popełnienia przez żołnierzy wykroczenia polegającego na zakłóceniu porządku publicznego, wywołującego zgorznienie w miejscu publicznym, albo w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka — policjanci wzywają żołnierzy do zaniechania takiego działania, a w razie niepodporządkowania się wezwaniom, wyprowadzają ich z miejsca publicznego i niezwłocznie powiadamiają o tym Żandarmerię Wojskową lub inny wojskowy organ porządkowy.

2. Jeżeli zachowanie żołnierzy, o których mowa w ust. 1, wymaga natychmiastowego reagowania przed przybyciem wojskowego organu porządkowego, a także jeżeli istnieje podstawy do ich zatrzymania na podstawie art. 35 ustawy w związku z art. 40 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, a żołnierze nie zastosowali się do poleceń, policjanci doprowadzają ich do wojskowego organu porządkowego, a w przypadku braku możliwości — do najbliższej jednostki organizacyjnej Policji.

3. Jeżeli żołnierze będący w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka posiadają broń lub materiał wybuchowy i istnieje obawa ich użycia, policjanci mają obowiązek je odebrać i przekazać wojskowemu organowi porządkowemu. Do chwili ich przekazania wojskowemu organowi porządkowemu policjanci obowiązani są do ich właściwego zabezpieczenia.

§ 18. 1. Tryb postępowania policjantów w razie popełnienia przez żołnierzy przestępstwa określają przepisy Kodeksu postępowania karnego i ustawy karnej skarbowej.

2. W związku z popełnieniem przestępstwa przez żołnierzy, a w szczególności z dokonaniem zabójstwa, rozboju, zgwałcenia lub kradzieży z włamaniem albo katastrofy w ruchu lądowym lub wypadku drogowego, policjanci podejmują wyłącznym czynności niecierpiące zwłoki, zwłaszcza zmierzające do ujęcia sprawcy oraz zabezpieczenia śladów i dowodów, po czym niezwłocznie powiadamiają prokuratora wojskowego lub właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

3. W razie ustalenia, że przybycie w najbliższym czasie wojskowego organu ścigania nie jest możliwe, policjanci dokonują zabezpieczenia śladów i dowodów dla celów procesowych poprzez wykonanie czynności przewidzianych w art. 267 Kodeksu postępowania karnego. Zebrane materiały przekazuje się niezwłocznie właściwemu prokuratorowi wojskowemu lub właściwej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.

4. Żołnierzy zatrzymanych z powodu podejrzenia o popełnienie przestępstwa policjanci niezwłocznie przekazują jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej lub prokuratorowi wojskowemu, wraz z dokumentacją procesową i dowodami rzeczowymi.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 19. Zakres, zasady i tryb postępowania określone w rozporządzeniu stosuje się również do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej występujących w ubiorze cywilnym, z chwilą powzięcia przez policjantów wiadomości, że dokonują czynności służbowych wobec żołnierzy.

§ 20. Traci moc zarządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej z dnia 25 lipca 1972 r. w sprawie zasad, zakresu i trybu postępowania Milicji Obywatelskiej w stosunku do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, naruszających porządek publiczny poza rejonem zakwaterowania (Dziennik Rozkazów Ministerstwa Obrony Narodowej Nr 8, poz. 55, a także Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 6a, poz. 21).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *P. Kołodziejczyk*

Minister Spraw Wewnętrznych: *A. Milczanowski*